

om, naar Indfrielse af Laan finder Sted, at meddele Ministeriet, hvad Aarsagen dertil er, samt at føre Tilsyn med Brugene og disses Drift i Fremtiden. Endvidere har jeg lovet at oplyse, hvorledes de Brug drives, for hvilke Laanene er indfriede. Jeg forstaar Udvalget saaledes, at man ønsker at faa at vide, om der handles mod Lovens Bestemmelser paa dette Omraade. Det er et begrænset Omraade, man paa denne Maade kan faa Oplysning om, men jeg har Lov til at gaa ud fra, at Udvalget, naar det er enigt om at henstille dette til Ministeriet, heller ikke har noget imod, at Ministeriet retter en Henvendelse til samtlige Amter om, at der drages Omsorg for, at Forpligtelserne ikke alene for disse Huse, men for alle Plighuse ligesom alle Hovedparcelforpligtelser paa Gaarde saa vidt muligt overholdes, og at man faar en Indberetning fra Amterne om, hvorvidt dette finder Sted, eller om der sker Misbrug nogetsteds.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—3 (se Till. A. Sp. 3113) og dets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov af 29. April 1913 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4123).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

J. Jacobsen: Som en lille Indledning til de faa Bemærkninger, jeg vil knytte til det foreliggende Lovforslag, skal jeg minde om en Udtalelse — saa vidt jeg husker af den højtærede Undervisningsminister —, der faldt her i Salen forleden Dag under Forhandlingen om Ordningen af det kongelige Teaters Forhold. Udtalelsen gik ud paa, at den Kunst, som udøves paa det kongelige Teater, ikke alene kommer de Mennesker til gode, som har Lejlighed til at overvære Forestillingerne, men den finder gennem mange usynlige Kanaler ogsaa Vej til de

fjerneste Kroge i vort Land og kommer paa den Maade til om end indirekte at øve sin Indflydelse paa Befolkningens bredeste Lag. Dette er sikkert rigtigt, men det samme kan siges om den Videnskab, som drives ved Universitetet, Landbohøjskolen og andre Steder herinde; ogsaa den trænger ad mange Veje ud til Befolkningen og kommer denne til gode, og det er vel end ikke for meget sagt, at Kunstens og Videnskabens kulturelle Værdier netop ligger i, at de udmøntes i en for den almindelige Befolkning tilgængelig Form, saa at de i videste Udstrækning bliver hele Nationens Eje. Men naar Talen er om de Kanaler, gennem hvilke Kunst og Videnskab som i det hele taget aandelige og kulturelle Værdier ledes ud i vort Folk, tror jeg at turde sige, at vore Folkehøjskoler og Landbrugsskoler hører til de bedste og virksomste, de er saare langt fra de eneste, men der er i alt Fald neppe nogen anden Skolevirksomhed i vort Land, der saa direkte som disse Skoler tager Sigte paa og saa udelukkende ser sin Opgave i at gøre kulturelle, aandelige og nationale Værdier tilgængelige for den jævne Befolkning.

Hvis man ønsker at holde de Kanaler aabne, hvorigennem det bedste i dansk Kultur og Aandsliv ledes ud i vort Folk, kan man ikke undgaa — jeg kunde næsten fristes til at sige: i første Linie — at komme til at tænke paa de her omhandlede Skoler. Det er netop gennem denne Virksomhed, at disse Skoler har vundet Befolkningens Anerkendelse og Tillid. Derfor gælder det om, at Tilgangen til dem bliver saa almindelig som muligt. Nu er der ofte blevet anket over, at disse Skoler kun var Skoler for de velstillede, særlig for Gaardmandsklassen, og det er der vistnok noget om, men det er ikke Skolernes Skyld. De indbyder alle og er for saa vidt lige tilgængelige for alle, men den ubemidlede Del af Ungdommen har ikke Raad til at søge dem til Trods for, at Skolerne holder Betalingen saa lavt som muligt. Det er ikke nogen billig Historie for en ubemidlet ung Mand eller Kvinde at komme paa Højskole eller Landbrugsskole, selv om de faar Understøttelse dertil. For det første er de direkte Udgifter til Ophold ved Skolen, til Undervisningsmidler og Rejser forholdsvist betydelige, og dernæst tjener disse unge Mennesker ikke noget i den Tid, de er paa Skolerne, og Tid er Penge ogsaa for dem. Marge af dem tør i Virkeligheden ikke udsætte sig for saa stor en Udgift. Heri maa sikkert de væsentligste